

जिल्हा परिषदांना आस्थापनेतर अनुदान (Non salary) सुलभतेने उपलब्ध होण्यासाठी विहित करावयाची कार्यपद्धती .
अंतरिम व्यवस्था.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग,

शासन निर्णय - कोषाका - १००८ / प्र.क्र. ८७ / कोषा प्रशा ५

मंत्रालय, मुंबई-४००००३२

दिनांक - १५ ऑक्टोबर, २००८

वाचा - शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक - कोषाका - १००९/प्र.क्र. ५४/कोषा-४, दि. २९.३.२००९
प्रस्तावना - जिल्हा परिषदांना वेतन व वेतनेतर अनुदान एकत्रित करून ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाकडून अस्थाई अर्थोपाय अग्रिमाद्वारे रक्कम उपलब्ध करून दिल्या जात होत्या. हा खर्च भागविण्यासाठी शासनाकडून तातडीने व सुलभतेने अनुदान उपलब्ध व्हावे म्हणून २००९-२००२ या वित्तीय वर्षापासून अर्थसंकल्पात यासाठी स्वतंत्र तरतूद करण्याची पद्धत अवलंबण्याचे ठरले होते. उपरोक्त अनुदानापैकी जिल्हा परिषदांना अर्थोपाय अग्रिमाऐवजी वेतन अनुदान कोषागारातून रोख देय अनुदान या स्वरूपात देण्याबाबतची कार्यपद्धती सन २००९-२००२ पासून अंमलात आणली आहे. सद्यस्थितीत उर्वरित योजना आणि विकास कामांसाठी वेतनेतर अनुदान "७६१५-संकीर्ण कर्ज" या लेखाशिर्षाखाली अर्थोपाय अग्रिमाद्वारे जिल्हा परिषदांना वितरित करण्यात येत होते. त्याऐवजी सदर अनुदान कोषागारातून अर्थसंकल्पीय पद्धतीद्वारे सहाय्यक अनुदान म्हणून वितरीत करण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय - यासंदर्भात सर्व प्रशासकीय विभागांनी जिल्हा परिषदेमार्फत राबविल्या जाणा-या योजनांसाठी (स्थानिक क्षेत्र) सन २००८-२००९ या वित्तीय वर्षात वेतनेतर (योजनांच्या) खर्चासाठी तरतूद केलेली आहे. ही तरतूद करतांना योजनेचा खर्च उद्दिष्टनिहाय दर्शविलेला आहे. ग्राम विकास विभागाने सन २००८-२००९ मध्ये एप्रिल, मे, जून, २००८ या कालावधीसाठी अर्थोपाय अग्रिम अनुदान जिल्हा परिषदांना वितरित केले आहे. त्या अनुदानाचे प्रचलित पद्धतीप्रमाणे समायोजन संबंधित नियंत्रण अधिका-यांने करावयाचे आहे.

२. जुलै २००८ पासून स्थानिक क्षेत्रासाठी जिल्हा परिषदांकडे हस्तांतरित व अभिकरण तत्वावर वर्ग केलेल्या योजनांचे अर्थसंकल्पीय तरतूदी अर्थोपाय अग्रिमाद्वारे न देता ते अर्थसंकल्पीय पद्धतीद्वारे जिल्हा परिषदांना देण्यात यावे. ही सुधारित कार्यपद्धती वेतन व वेतनेतर या दोन्ही प्रकारच्या अनुदानासाठी लागू राहील.

३. प्रशासकीय विभागाने किंवा त्यांचे अधिनस्त नियंत्रण अधिका-यांनी लेखाशिर्षनिहाय व उद्दिष्टनिहाय प्रत्येक महिन्यासाठी मंजूर मासिक कॅश फ्लो च्या तरतूदीच्या अधिन राहून अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे (Through BDS) तरतूद जिल्हा परिषदांना सुपूर्द करावी. अशा तरतूदी वितरित करण्यापूर्वी योजनासंबंधित सर्व अटी-शर्ती निश्चित करून ते जिल्हा परिषदांना कळविण्यात आले आहे याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच सदर अनुदान खर्च करण्यासाठी जिल्हा परिषदेकडे पुरेशी यंत्रणा उपलब्ध असून ती सदर अनुदान खर्च करण्यास सक्षम आहे याची खात्री करण्यात यावी. योजना मंजूर करताना ज्या प्रकारे दक्षता बाळगली जाते त्याचप्रकारची दक्षता अनुदान मंजूर करताना बाळगणे अपेक्षित आहे. म्हणून अनुदान मंजूरीचे आदेश निःसंशय व इत्थंभूत असणे

आवश्यक आहे. जेणेकरून वेगळ्याने योजनेसाठी अटी-शर्ती ठरवून आदेश निर्गमित करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

४. शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. अविप्र-१००८/प्र.क्र.१४/अर्थसंकल्प-४, दि. २८ एप्रिल, २००८ च्या परिच्छेद ६ प्रमाणे वितरित करण्यात आलेल्या निधीबाबत लेखी आदेश संबंधित जिल्हा परिषदांना देऊन त्याची प्रत ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाला पाठविण्यात यावी.

५. नियंत्रण अधिका-याच्या सहाय्यक अनुदान वितरण आदेशानुसार जिल्हा परिषदेने अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे कोषागारातून रक्कम आहरित करावी. हस्तांतरित व अभिकरण योजनांवर जिल्हा परिषदेने स्वतःच्या उत्पन्नातून प्रथम खर्च केलेला असेल व त्याची प्रतिपूर्ती करणे आवश्यक असेल किंवा जिल्हा परिषदेकडे अदायगी करण्यासाठी देयके / मागण्या तयार असतील फक्त तेव्हाच जिल्हा परिषदेने वेगवेगळ्या प्रकारच्या खर्चासाठी विहित करण्यात आलेल्या नमुन्याद्वारे (उदा. वेतन व भत्ते - नमुना क्र. १९, प्रवासभत्ता देयक-नमुना क्र.१८, आकस्मिक खर्चाचे तपशिलवार देयक - नमुना क्र. ३१) कोषागारातून रक्कम आहरित कराव्यात. याव्यतिरिक्त फक्त अपवादात्मक परिस्थितीत अनुदानाची आवश्यकता असल्यास देयक नमुना ४४ द्वारे सहाय्यक अनुदान काढावे. अशाप्रकारे आहरित रक्कम साधारणतः एक महिन्यात खर्च करणे आवश्यक राहिल.

६. सहाय्यक अनुदानासाठी उपलब्ध करण्यात आलेली अर्थसंकल्पिय तरतूद व्यपगत होऊ नये म्हणून प्रशासकीय विभागास / नियंत्रण अधिका-यास / जिल्हा परिषदेस मासिक निधी विवरणपत्र बदलण्याचे पूर्ण अधिकार देण्यात येत आहेत.

७. कोषागार अधिका-यांनी अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे काढलेल्या प्राधिकारपत्राच्या (BDS Slip) प्रतीसह सादर केलेल्या देयकांची तपासणी करून देयके मंजूर करावीत. यापुढे सहाय्यक अनुदान वितरित करताना शाईद्वारे साक्षांकित केलेल्या मंजूरी आदेशाच्या प्रतीची आवश्यकता रद्द करण्यात येत आहे.

८. वरीलप्रमाणे आहरित केलेल्या सहाय्यक अनुदानाचे लेखे ठेवणे, विवरणपत्र पाठविणे तसेच अनुदानाचा ताळमेळ घालणे व त्याचे निर्धारण करण्यासाठी जिल्हा परिषद तसेच संबंधित विभागातील नियंत्रक अधिकारी जबाबदार राहतील.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००८१०१५७१३२८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(स.अ.मु.नक्वी)

उप सचिव

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव

मुख्य मंत्र्यांचे व उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव ,

सर्व मंत्री आणि राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक ,

मुख्य सचिव

सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग

सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
 महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
 प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
 महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-२ महाराष्ट्र, नागपूर
 महालेखापाल (वाणिज्यिक लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई
 संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
 मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
 सर्व उपमुख्य लेखा परिक्षक (वरिष्ठ) स्थानिक निधी लेखा, कोकण विभाग, नवी मुंबई नाशिक /
 पुणे / औरंगाबाद / अमरावती / नागपूर
 सर्व उपमुख्य लेखा परिक्षक स्थानिक निधी लेखा
 सर्व विभागीय आयुक्त
 सर्व जिल्हाधिकारी
 सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
 सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी
 संचालक, शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 आयुक्त, कृषि विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 संचालक, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, कोकण भवन, नवी मुंबई -४००६१४
 संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
 संचालक, सार्वजनिक आरोग्य (आयुर्वेद), मुंबई
 संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 संचालक, सांस्कृतिक कार्य, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 संचालक, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 संचालक, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, नवी मुंबई
 संचालक, फलोत्पादन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 सहसंचालक, महाराष्ट्र उर्जा विकास अभिकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 सर्व उपसंचालक, लेखा व कोषागारे
 सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
 अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, ठाणे/ रत्नागिरी /नाशिक /धुळे /
 अहमदनगर / पुणे / सातारा / सोलापूर / कोल्हापूर / औरंगाबाद / नांदेड /
 उस्मानाबाद/ अमरावती / अकोला/ यवतमाळ / नागपूर / चंद्रपूर
 अधीक्षक अभियंता लघुपाटबंधारे मंडळ (स्थानिक स्तर) ठाणे / नाशिक /पुणे / औरंगाबाद
 अमरावती / नागपूर
 ग्राम विकास विभागातील सर्व सहसचिव व सर्व उपसचिव
 सह सचिव (अर्थसंकल्प), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
 निवड नस्ती, वित्त विभाग, कोषागार प्रशा ५